

UPPLÄNDSKA IDROTTSMINNEN

Hänt sen sist

Sedan vi senast hörde av oss har UIHF i samarbete med SISU genomfört två medlemsmöten. Det första ägde rum i Enköpings stadsbibliotek med en rekordstor idrottsintresserad publik, det andra i Uppsala med stor anslutning från den aktuella grenens - brottnings - sida, men tyvärr hade endast få av våra egna medlemmar hittat till Portalgatan den kvällen.

Programmet i Enköping, "Så kom idrotten till Enköping", presenterades av de tre veteranerna Kurt Pettersson EAI, Hans Pettersson ESK, och Gustav Lindberg EIS. De representerade olika epoker och olika idrottsgrenar och hade ett trevligt och ofta humoristiskt framförande.

Kurt Pettersson berättade om hur hans förening grundades år 1900 och utvecklades till en stor förening med många sektioner och framstående idrottsmän.

Hans Pettersson presenterade sin klubb ESK, grundad 1914, som specialiserat sig på fotboll, där klubben fortfarande är en av distriktets framgångsrikaste. Efter höstens kvaltävlingar gick klubben upp i division 1, där den nu är enda upplandsklubb sedan Sirius degraderats.

Gustav Lindberg berättade om hur ishockeyn kom till Enköping på 50-talet och utvecklades till en stor sport. Han hade mycket att förtälja om kampen för att få en ishall i staden och om sin egen verksamhet på regional och nationell nivå.

Biblioteket bjöd på förfriskningar efter föredragen och därefter följde diskussion mellan publik och panel. Det 100-tal åhörare som tagit sig ut i novembermörkret tycktes trivas bra.

Sammankomsten i Enköping får en fortsättning. I SISU:s regi kommer nämligen en utställning, som speglar den lokala idrotten under 40- och 50-talen att ordnas i Enköpings museum. Detta sker som ett inslag i stadens kulturvecka sista veckan i maj. En kommitté har bildats för ändamålet, bestående av bl.a. de tre föredragshållarna vid novemberträffen samt SISU:s ordförande i Enköping Tore Olsson, "Putte" Wigh och Elsie Schenning.

Till "Idrottscaféet" i Uppsala om brottning den 26 november hade ett 20-tal brottare från Heby, Uppsala och Östervåla mött upp. Brottarna från Öregrund hade tyvärr fått förhinder i sista stund och infann sig inte som de ställt i utsikt.

Panelen, som bestod av Jan Svinghammar, Ingemar Persson och Stefan Sundin Östervåla, Lennart Lundell Heby och Torbjörn Zedendahl Uppsala, hade mycket att berätta om brottningen förr och nu och tog upp många intressanta episoder från den egna aktiva tiden och tiden som ledare.

Bland annat fick vi höra positiva synpunkter på brottning för kvinnor. Östervålaklubben har t.ex. 17 flickor i träning! Efter paneldebatten gick diskussionens vågor höga kring kaffeborden.

Lite av varje från styrelsen

Årsmöte i mars

UIHF:s årsmöte äger rum den 19 mars kl. 18.00 i Fyrishov. Efter årsmötesförhandlingarna följer "Idrottscafé", varvid en panel kommer att berätta om bowlingens historia och utbredning i Uppland. Avslutningsvis kommer bowlinghallarna att visas och spelet att demonstreras, då möjlighet finns för medlemmarna att själva pröva på bowling. Se vidare på sidorna 18, 19 och 20.

Utflykt planeras

Fram emot sommaren kommer vi - om intresse finns - att företa något idrottsligt studiebesök i Uppland, t.ex. i Västuppland som ännu inte besökts. Förslag mottas tacksamt. Tidigare har vi gjort tre lyckade resor i Norduppland och en i Roslagen, alla mycket trevliga och givande.

Nya medlemmar

Sedan vi publicerade medlemsförteckningen i maj 1996 har vi fått följande nya medlemmar:

David Abrahamsson	Ymergatan 22	753 25 Uppsala
Lars Bennemo	Norbyvägen 129 F	756 45 Uppsala
Rolf Johansson	Guldkragevägen 6	311 33 Falkenberg
Birgitta Klang	Segerstavägen 4	741 43 Knivsta
Åke Nilsson	Box 1015	740 21 Järlåsa
Bälinge IF	Box 39	740 22 Bälinge

Ett utskick från Upplands Idrottsförbund har gått till alla distriktets föreningar som jubilerar i år, med en uppmaning att ta vara på sina minnen, arkivera sina handlingar och foton och kanske skriva föreningshistoria eller göra en utställning. Man rekommenderar vår förening och uppmuntrar föreningarna att att ta kontakt. Vi hoppas att vi genom förbundets medverkan kan få fler föreningar som medlemmar.

Vi har fått Almunge Allehanda 1996, en trevlig årsbok för Almunge Hembygds-gille, som även i år innehåller en intressant idrottshistorisk artikel av Bernt Karlsson, medlem i UIHF. Den handlar om den kände lännaorienteraren Rudolf Touminen, som bl.a. representerade Sverige i landskamp mot Norge 1958, för övrigt en av de tidigaste landskamperna i orientering.

I tidigare årgångar av skriften har många idrottsmän med anknytning till Almungebygden presenterats såsom "den flygande skolläraren" Gösta Carlsson, den framstående orienteraren Marthe Andersson och "krutgubben", den säkre skytten, Helge Grandin från Ryggstalund. Det är verkligen glädjande att en hembygdsförening räknar också idrotten som en kulturföreteelse värd att skildra.

SVIF:s årsbok 1996, som är vår medlemsförmån för 1997, har just kommit ut och distribueras per post så snart Du betalt årsavgiften, som är 100 kronor för enskild medlem, 150 för föreningar.

Föreningens postgironummer är 818 234 - 7. Boken innehåller som vanligt intressanta artiklar och recensioner av idrottshistorisk litteratur. Bl.a. märks ett par artiklar om Ling och hans gymnastik och en om "husmorsgymnastikens" blomstring och senare avveckling i takt med hemmafruarnas försvinnande. Svenska Idrottshistoriska Föreningens (SVIF:s) ordförande, professorn i idrottshistoria, Jan Lindroth, skildrar "Objektivt och subjektivt om SVIF 1976 -1996", en spännande artikel som avslöjar SVIF:s ganska fantastiska tillkomsthistoria.

Vill Du medverka i vårt medlemsblad som skribent eller tipsare/idégivare eller har Du bilder lämpliga för publicering? Hör i så fall av Dig till någon i redaktionsgruppen:

Jan Andersson 018-358167 Inga Löwdin 018-537874 Arne Pettersson 018-692885
Rolf Pålbrant 018-302573 Birger Persson/Bille Bild 018-381152

MEDLEMMARNA ÖNSKAS EN GOD FORTSÄTTNING PÅ ÅR 1997

Bilder från UIHF:s medlemsmöten i november 1996

Enköpingsträffen den 5 november

Eva Werneholm SISU
Hans Pettersson ESK
Kurt Pettersson EAI
Gustav Lindberg EIS
Tore Olsson SISU
Inga Löwdin UIHF

Brottningscaféet i Uppsala den 26 november

Inga Löwdin med panelen:
Torbjörn Zedendahl Uppsala,
Ingemar Persson och Stefan
Sundin Östervåla samt
Lennart Lundell Heby,
vilka alla hade mycket att
berätta om brottningen förr
och nu, liksom.....

.....Upplands Brottningsförbunds
ordförande, Jan Svinghammar, som
anlände till panelen först sedan
gruppfotoograferingen var avklarad.

Skiduppland - 40 år ungt!

Jag kan inte tänka mig att John Möllersvärd efter 3-milssegern 1893 eller ens Sixtus Jansson fem år senare efter sin seger över 4,5 km hade den minsta tanke på att det saknades ett förbund för "terräng-löpning på skidor" i Uppland. Det fanns sannolikt inte någon annan heller som ens hade den minsta lilla tanke på en samlad riksorganisation för "hastighetslöpning å skidor" under den tiden och inte heller en bra bit in på 1900-talet. Likafullt bedrevs skidåkning på såväl längden som utför och tävlade gjorde man också, till en början i Skidfrämjandets regi och från 1912 under uppsikt av Upplands Idrottsförbund, vilket var fallet fram till hösten 1956 då Upplands Skidförbund bildades.

Man tävlade i backåkning, skidorientering i budkavleform med sträcklängder mellan 20 och 35 km och längdåkning över 30 resp 60 km. Damerna fick nöja sig med 10 km. Nåja, allt detta hör egentligen till en annan historia, som mycket väl kan berättas i ett annat sammanhang!

1956, samma år som distansloppet mellan Tierp och Strömsberg startade, hade en arbetsgrupp inom Upplands Idrottsförbund med Wolmar Ohlson i spetsen kommit fram till att hos Svenska Skidförbundet anmäla önskemålet om ett bildande av Upplands Skidförbund. Detta beviljades också, och så ----

kallades Upplands skidföreningar till årsmöte i Uppsala den 27 september 1956!

Årsmötet leddes av Svenska Skidförbundets Sigge Bergman och beslutade man om bildandet av ett eget förbund under ledning av mångsysslaren Wolmar Ohlson som till sin hjälp i styrelsen fick Arne Isaksson, Mats Hjelm, Holger Bergman, Torsten Helander, Anders Pettersson och Aina Lamberg - och så satte man igång!

Barmarkskurser anordnades av Aina Lamberg och Inga Löwdin, pengar söktes från alla möjliga håll och tävlingsprogram spikades.

OK Fyrismalm arrangerade SM i skidbudkavle och Karl-Ivar Fahlén slogs med norrlänningarna i slalombackarna, allt medan Upsala IF och IF Thor var de stora föreningarna hos längdåkarna.

Under förbundets första verksamhetsår omsattes hela 5.969 kr och var redan då 111 föreningar anslutna till den försigkomna "ett-åringen"!

1996 omsätter vi nära 500 000 kr och har fortfarande 111 skidföreningar!

Tobo-loppet blev en verklighet i distriktets första elljusbana med bl a Assar Rönnlund och i slutet på 60-talet också Toini Gustafsson i "vinnarbåset".

Duktiga skidrännare på den tiden var bl a UIF:s Hans Josefsson och Gunnar Jansson samt Strömsbergs Tage Eriksson och på damsidan Emy Gauffin från IF Thor, medan skidorienterarna hade sina främsta i Tore Jonsson, IF Thor och Tierparna Börje Jansson och Tord Lind.

Så skulle vi kunna fortsätta med att räkna upp namn på många goda åkare, men låt oss i stället fastna för några "stora" händelser samt berätta om en eller annan hejare i backe eller spår.

Av kamraterna i den första styrelsen skulle inte bara Wolmar Ohlson väljas att svänga förbundsklubban, utan efter sex år fick Maths Hjelm ta över ansvaret för nästan lika lång tid. Aina Lamberg blev skidsveriges första kvinnliga förbundsordförande 1974, medan Anders Pettersson (förbundets meste styrelseledamot med 32 år) fick residera verksamhetsåret 1987/88. Mer än halva den ursprungliga styrelsen var också någon gång ordförande!

Kurser och träningsläger blev allt vanligare i klubbarnas regi och inte minst under ledning av förbundet. Många gånger fick man dock söka sig till snörikare trakter för att kunna genomföra "instruktörskurs på snö" och allt som oftast hamnade man i Dalarna, som t ex i Gopshus 1967 med inte mindre än 20 talet "steg 1:are" från upplandsföreningarna.

Ungdomsverksamheten fick sin riktiga push när man under 60- och 70-talen deltog i distriktets gemensamma ungdomsläger i Tierp. Under en knapp vecka i anslutning till årskiftet samlades runt 200 ungdomar med varje gång drygt 50 skidåkande pojkar och flickor från hela distriktet. Under senare år har denna form av läger dött ut och har vi numera egna läger under såväl sommar- som vintertid.

Kansli i stället för portfölj. Under förbundets första 10 år var det både si och så med egentlig "hemvist" och handlingar och administration sköttes mer eller mindre hemma i respektive "stuga", även om sammanträden eller mindre träffar kunde genomföras i Upplands Idrottsförbunds lokaler. 1967 blev det i alla fall en annan tingens ordning, då kanslilokal kunde delas med Upplands Handbollförbund i dåvarande Fyrishallen i Uppsala.

Sedan dess har utvecklingen fortsatt via egen lokal och delad konsulenttjänst med Upplands Orienteringsförbund i Upplandsidrottens Hus vid Stabby Backe fram till dagens deltidskanslist Marie Lindström i egen lokal på Portalgatan, också denna gång i Uppsala.

Sunnerstabacken i Uppsala, en efterlängtat alpin anläggning med elljus, lift och konstsnow i början av 70-talet, blev till stor glädje för såväl förbund som förening. Nymodigheten satte fart på utförsåkning och skulle det inte dröja länge innan framgångarna visade sig högt upp i resultatlistorna, framför allt på ungdomssidan.

Längdåkning, som en form av "hemslöjd", var i början på 70-talet mogen att ge plats åt "material-sport" då träskida byttes mot dito i plast, bambustaven försvann till förmån för lättmetall och ännu senare kolfiber, samtidigt som "skridskoåkning på skidor" tvingade fram en ny tävlingsform. Vi fick nu vid sidan av den gamla klassiska tekniken en sk fri teknik, eller "skate" som man också kallade den och valla måste man ibland göra med skyddsmask på!

Skidorienterarna lämnar de långa budkavlesträckorna samtidigt som man går över till den nya "25-tusendelen". Herrarna får flera klasser i de individuella tävlingarna men skulle det dröja ända till 1969 innan damerna fick sitt första DM, naturligtvis hemfört av IF Thors Emy Gauffin.

Skidlicens hade vi fått redan 1970. Den kostade då 10 kr och precis som nu gällde åldersgränsen 15 år. Sedan har som bekant priset höjts vid flera tillfällen och licensen kostar numera 110 kr.

Aina Lamberg fick några år efter att hon 1974 blev skidsveriges första kvinnliga förbundsordförande glädjen att också bli invald i Svenska Skidförbundets längdkommitté. Före Aina hade Uppland redan på 40-talet kunnat stärka riksförbundets arbetsgrupper med Inga Löwdin, som under många år var ledare för kvinnliga skidtrupper, inte minst under OS och VM.

Upplands Skidförbund "Årets Idrott" i Uppland 1981! Allt enligt Upsala Sparbank, som med pengacheck och stor pompa uppvaktade förbundet och dåvarande ordföranden Stig Söderlund.

En egen fana hade sedan länge varit skidförbundets stora önskan. Den nyligen sammansatta Veterangruppen (fd styrelsemedlemmar) kunde så vid årsmötet 1991 överlämna den nya och fina fanan till mötesdeltagarnas stora förtjusning.

24-timmars och Barnens Vasalopp skulle vara några av de nya grepp man tog för att locka såväl gammal som ung ut i skidspåren, och visst fungerade det. Aldrig någonsin har så många åkt skidor som under de stora åren på 70- och 80-talen. Under de riktigt stora åren 1985-87 hade vi i Uppland varje år runt 3000 licensierade åkare plus alla de stora ungdomsskarorna med startfält om hundratalet åkare i de populära 13-14-klasserna. Jubiléumsåret 1996 hade vi i flera klasser svårt att över huvud taget hitta tillräckligt många pristagare.

Men Uppland som skiddistrikt, kan det verkligen "odla fram" några stora åkare? Javisst har det varit möjligt och är det ännu idag! Alpinisterna med Peter Cassman, Niklas Nilsson och senare Kurra Lansburgh i täten, skidorienterarnas Tore Jonsson, Ylva Grape och Mats Olander för att bara nämna några i svensk toppklass dit vi också räknar längdåkarnas Emy Gauffin, Karin Lamberg och flyktade Jyrki Ponsiluoma, Ulla Nilsson och vasalöparen Stefan Eriksson. Då har vi inte nämnt vare sig åkare före "födelsen 1956" och inte heller de många duktiga ungdomar som förkovrar sig på skidgymnasier eller högskolor utanför distriktets gränser-så nog kan vi också, vi i Uppland!

I dag väntar det 40-åriga skiduppland på distriktets första permanenta kontsnöanläggning för längdspår, en ny anstormning i "folkrörelsen" skidåkning och inte minst - flera på varandra följande fina snövintrar och därmed fina framgångar i spår - med eller utan karta samt i backar - med eller utan portar eller pucklar!

*Kent Carlén, skidentusiast och nuvarande ordförande i förbundet,
som har plockat en del "russin" ur Upplands Skidförbunds Jubiléumsskrift
"Fyra decenniers skidäventyr i Uppland"*

**UIHF gratulerar i efterhand Upplands Skidförbund som fyllde 40 år 1996.
En jubileumsskrift kommer snart ut.**

Idrottshistoria vid universitetet

En av UIHF:s medlemmar, David Abrahamsson, studerar historia vid Uppsala universitet och har i samråd med sin handledare, Rolf Pålbrant, valt ett idrottshistoriskt ämne för sin C-uppsats.

Ämnet är "Skidsportens materiella och ekonomiska förhållanden under mellankrigstiden". Huvudsakliga källor är material från Svenska Skidförbundet, "Främjandets" årsböcker På Skidor under nämnda tid samt tidningar och tidskrifter.

David har också kontaktat tidigare skidfabrikanter som Edsbyverken och Sundins skidfabrik och intervjuat bl.a. gamla skidstjärnorna Martin Lundström, till yrket sporthandlare och Martin Matsbo, tidigare anställd hos Astra för bl.a. utveckling av SVIX-vallan.

Hjälp önskas

Tre nummer av UIHF:s medlemsblad "UPPLÄNDSKA IDROTTSMINNEN" har nu kommit ut. Alla har olika layout, främst beträffande "framsidan" med föreningens nyskapade emblem. Vi som arbetar med bladet vill veta vilken av de två senaste framsidorna som medlemmarna föredrar och även få synpunkter på bladet som helhet, allt för att kunna göra det bättre.

Och så vill ha bidrag till kommande nummer; artiklar, bilder, tips och uppslag m.m.

Redaktionskommittén

Tobo IF 90 år.

Den 5 maj 1907 samlades ett 50-tal personer i Tobo till ett första, konstituerande sammanträde för att bilda en idrottsförening. En interimstyrelse tillsattes, bestående av J.V. Jansson, ordförande och övriga styrelseledamöterna Karl Westerlund, Edvard Johansson, Emil Bodin och Anders Olsson. Styrelsesuppleanter blev Axel Lennqvist och Verner Westerlund.

Jag stannar för ett par namn i den första styrelsen. Edvard Johansson, ung brukstjänsteman på den tiden, bytte sedermera till efternamnet Edvinger och flyttade till Älvkarleö. Hans son Bernt blev ett toppnamn i både fotboll och sprinterlöpning. Axel Lennqvist "utvandrade" till Uppsala och blev en känd idrottsprofil i IF Thor under smeknamnet "Gubben".

Men redan 1906 kom idrotten till Tobo. Några sommargäster hos baronen Carl de Geer på herrgården hade idrottsredskap med sig, bl.a en fotboll som de lekte med på torget tillsammans med brukets ungdomar, och detta väckte ett sådant intresse att en idrottsförening bildades året därpå.

Vid ett medlemsmöte den 10 juli 1907 presenterades föreningens stadgar och den interimstyrelse som dittills arbetat valdes också till Tobo IF:s första ordinarie styrelse. Redan första året förekom grenarna terränglöpning, allmän idrott, skidor och fotboll.

Den 25 mars 1908 anordnades en backtävling på Skalaberget, en bergknalle omedelbart norr om bruket, med deltagande av elithoppare från Djurgårdens IF som på den tiden var en av landets ledande backhopparföreningar. Förstapriset i denna tävling var ett remingtongevär, vilket antyder ett visst samarbete med redan etablerade Tobo Skyttegille.

I övrigt var fotbollen den dominerande verksamheten med A-, B-, C- och juniorlag. Motståndare var de angränsande föreningarna Tierp, Ullfors, Löfstabruk, Dannemora m.fl. Vandringspriserna Löfstapokalen och Tobopokalen erövrades för alltid och pryder idag Tobo IF:s prisskåp. Ekonomin klarades med festtillställningar, ofta i samarbete med Tobo Skyttegille.

I ett protokoll från 1909 står att läsa att medlemmar från Tobo IF under en fotbollsmatch i Löfstabruk bedrivit socialistisk propaganda genom att dela ut socialistisk litteratur. Detta "brott" bestraffades med uteslutning ur föreningen. Vi får ha i minnet att detta hände det politiskt explosiva storstrejkåret 1909.

Under krigsåren 1914-1918 låg verksamheten helt nere och först år 1921 återupptogs verksamheten, nu med en helt ny styrelse bestående av Axel Karlsson, ordförande och i övrigt Carl Lundholm, Ivar Skoglund och J Karlsson. Axel Karlsson var ett välkänd ledarnamn i Norduppland och var bl.a. en av stiftarna av Nordupplandsalliansen.

Skidhistoria

Vintern 1922 stod Tobo IF som arrangör för DM på skidor 60 km. Då var det inte fråga om något varvlopp utan banan mätte 6 mil i en enda slinga. Det lär ha varit nära att spårpatrullen blev upphunnen av de först startande skidlöparna. Arrangemanget blev en god propaganda för skidsporten i Norduppland i allmänhet och Tobo i synnerhet. Det blev även upptakten till Tobo IF:s tradition som skidarrangör. När Nordupplandspropagandan, senare Nordupplandsalliansen startade var Tobo IF en av de pådrivande föreningarna och stod ofta för värdskapet för någon av propagandatävlingarna.

Skidsporten fick verklig luft under vingarna 1938 då Monark kom till Tobo och skidfabriken startades. Från Värmland kom Wenzel Larsson och ex-västerbottningen Sixten Marklund, från Hälsingland Sune Spännare, från Uppsala Gösta Torulf och från Strömsberg Evert Eriksson. Tobo IF hade redan tidigare en mycket stark skidtrupp med åkare som Stig Johansson, Helge Eriksson/Elmersjö, Rune Pettersson/Burtu, Sven Ahlén m.fl. Vid början av 1940-talet hade Tobo IF en bred skidtrupp bestående av ett 25-tal tävlingsåkare och 1941 erövrades lag-DM på 15 km. Framgångarna fortsatte och 1942 vann trion Stig Johansson, Evert Eriksson och Rune Burtu DM-stafetten i hemmaspåret och Stig Johansson vann Roslagsloppet.

1944 försvann flera skidlöpare från föreningen; en del slutade och en del flyttade från orten. Skidstallet bantades och föreningens färger försvarades i första hand av Helge Elmersjö, Sven Ahlén och Johannes Olofsson. Skidsäsongen 1950 blev mycket framgångsrik för Tobo IF. Sven Ahlén blev distriktsmästare på 15 km och tog dessutom en 3:e plats på 30 km samt sträck-segrar i DM-stafett och Nordupplandsstafetten. Skidstallet hade då förstärkts med de unga åkarna Rune Engström och Olle Bromark.

1952 fick Tobo IF en juniormästare på damsidan genom Sally Eriksson som vann 5 km. 1957 blev juniorerna Rolf Eriksson, Tord Zettergren och Ove Eriksson lagmästare i JDM och 1958 erövrades stafettsegern i JDM. Rolf Eriksson och Tord Zettergren är än idag aktiva veteranåkare men i andra föreningar.

Under 60- och 70-talen tunnades Tobo IF:s skidtrupp ut. En livlig ungdomsverksamhet leddes av eldsjälén Sven Ahlén, men det gick inte att få fram några toppåkare. En rad snöfattiga vintrar i mitten på sjuttioalet gjorde att skidverksamheten i Tobo IF:s regi upphörde. Skidverksamheten i Tobo bedrivs numera av OK Borgen.

Toboloppet

Den 3 mars 1946 gick det första nationella skidloppet i Norduppland, Tobo loppet över 20 km, som kommit till stånd tack vare de drivande krafterna Evald och Helge Elmersjö. Det första Tobo-loppet vanns av Sven "Plåtis" Johansson, Uppsala med Walter Nyström, Sandviken på andra plats. Toboloppet blev sedan en tradition i en lång följd av år, alltid med ett välmeriterat startfält. 1950 och 1951 vann t.ex. Georg Westerlund, Arvidsjaur, 1953 vann Artur Olsson, Likenäs före Ejnar Josefsson, Skellefteå och 1954 vann Karl-Erik Åström, Alfredshem. 1956 vann skidkungen Sixten Jernberg loppet. 1959 hette segaren Lennart "Lill-Järven" Larsson. Det sextonde och sista Tobo-loppet kördes 1963.

Upplands första elljusspår

1960 anlades i Tobo, med sponsring av AB Tobo Bruk, distriktets första elljusspår med en längd av 2,5 km. Invigningen skedde med en stor elljustävling där bl.a. landslagsåkarna Assar Rönnlund, Sture Grahn och Lennart "Lill-Järven" Larsson stod på startlinjen. Elljusgalorna, som blev internationella tävlingar med en del av världseliten i startfälten, fortsatte därefter under en 10-årsperiod och samlade 1000-tals åskådare. Assar Rönnlund var den stora dominanten i Tobos elljusspår och vann 8 av 11 elljuslopp. I loppet som kördes 1966 var startfältet synnerligen stjärnspäckt. Inför en publik på inemot 5000 personer gjorde 3-faldige världsmästaren Germund Eggen, stafettvärldsmästaren Harald Grønningen och Magnar Lundemo, alla från Norge, och de svenska esser Assar Rönnlund, Jan Halvarsson och Ingvar Sandström upp om segern. Germund Eggen drog det längsta strået och vann före Assar Rönnlund.

1968 kom även damerna med i elljusspåret och första damsegrarinnan blev olympiska mästarrinnan Toini Gustavsson/Rönnlund. 1970 kördes det sista stora elljusloppet i Tobo, även då med internationellt deltagande med Östtysklands och Schweiz landslagstrupper. Ingvar Sandström, Lycksele segrade detta år. Några dåliga snövintrar gjorde att loppet måste inställas. Dessutom hade Monark lagt ner sin skidfabrik i Tobo och därmed försvann en viktig sponsor och de populära elljusgalorna upphörde. Ett stycke uppländsk skidhistoria hade gått i graven.

Leken med läderkulan

En hörnsten i Tobo IF:s verksamhet har varit fotbollen som fanns på programmet från starten och genom åren har genomsyrat föreningens verksamhet. Tyvärr finns den inte längre kvar på programmet, akut spelar- och ledarbrist tvingade fram en sammanslagning av fotbollsektionerna i Tobo IF och Örbyhus IF och därför bildades 1975 Tobo/Örbyhus FF (TÖFF).

Tobo IF:s fotbollslag som 1913 spelade hem Löfstapokalen. Stående fr.v.: Verner Vesterlund, Gotthard Lundin, Einar Ekblom, Karl Sjöberg, Emil Bodin, Hilmer Hult. Sittande fr.v.: J.V. Jansson, Axel Lennqvist, Edvard Johansson, Rolf Ekvall, Karl Westerlund.

En nytändning inom fotbollen skedde 1945 då föreningen invigde sin nya idrottsplats som tillkommit genom frivilligt arbete och gåvor, bl.a från Tobo Bruk. Från Riksidrottsförbundet erhöles 3000:-. Kommunala bidrag var sällsynta på den tiden, men Tegelsmora socken bidrog dock med 600:-. Invigningen skedde den 15 juli 1945 med en match mellan en nordupplandskombination och då allsvenska Sandvikens IF.

Från 1945 och framåt återfanns Tobo IF i div 5 och 4. Två gånger i slutet på 60-talet var laget nära att gå upp i div 3. Serien förlorades båda åren på målskillnad.

Många trotjänare finns bland ledare och spelare. Birger Jansson gjorde under åren 1946-1966 inte mindre än 493 A-lagsmatcher och var en följd av år under sin aktiva tid spelande tränare. Harry Hedén spelade 478 A-lagsmatcher mellan 1944 och 1961 och Rune "Vibo" Eriksson hann med 455 matcher mellan 1955 och 1971.

Den långvarigaste karriären har Helge Elmersjö som var aktiv i 24 år och spelade 386 A-lagsmatcher. Bollbegåvningen Rune Åhker uppnådde 455 A-lagsmatcher för sitt kära Tobo IF och dessutom en del B-lagsmatcher. Han spelade totalt 618 matcher i Tobo-dressen. Rune spelade även några matcher i Upplandslaget.

På ledaresidan återfinns Helge "Murarn" Pettersson med 15 år på lagledarbänken från 1940 till 1955. Birger "Bian" Jansson jobbade i många år som lagledare och tränare. Undertecknad skrivare av dessa rader hade förmånen att jobba med Tobo-fotbollen i 12 år. Senare kom Janos Legendi, Rolf Jansson, Trond Olsson m.fl. in som ledare.

I slutet av 1960-talet eller och början av 1970 startades även ett damlag i fotboll. Den drivande kraften var Inez Johansson. Det mycket ungdomliga laget deltog med växlande resultat i seriespelet. Lagmedlemmar under denna tid var bl.a. Lena Pettersson, Monica Pettersson, Rigmor Westerberg, Edit Lindström, Annika Åhker, Ulla-Marie Keddysson, Maria Hillbom, Christina Palm, systrarna Freij och Ingegärd Warborn.

Rune Åhker uppländsk pingiskung

En annan mycket förnämlig idrottsgren inom Tobo IF var bordtennisen. Det hela började med deltagande i en 10-mannalagserie för Norduppland 1946-47 som Tobo IF vann redan första året med uppflyttning till div 3 som resultat. Där var det fråga om 3-mannalag och spelarna hette Rune Åhker, Frank Hedén och Roland Jonsson. Även denna serie hemfördes debutåret med följande uppflyttning till div 2 som laget sedan tillhörde en följd av år. Intresset var oerhört stort inom föreningen och B-laget avancerade till div 3.

Rune Åhker var det stora pingisnamnet med många meriterande segrar. 1947 kom hans första uppländska mästerskap, ett juniormästerskap. Finalen spelades mot annan Tobo-spelare, Lars Elenius. År 1950 kom Runes första seniormästerskap. Det blev småningom hela 12 DM, varav 5 individuella, 3 i dubbel och 4 i lag. Några av mästerskapen tog han dock som representant för andra föreningar. Bland Rune Åhkers stora bragder kan nämnas segrar över de nationella elit-spelarna Toni Borg, Arboga och "Lången" Johansson Djurgården.

Tobo IF arrangerade många stora tävlingar och mästerskap, även internationella gästspel med deltagande av världsstjärnor. Exempelvis gästade Luxemburgs och USA:s landslag Tobo Folkets hus för matcher mot Tobo IF.

Givetvis fanns på ledarsidan många eldsjälar. Birger Åhker var den styrande i bordtennissektionen under alla år den verkade. Roland Jonsson bidrog både som spelare och ledare till framgångarna. Brist på tidsenliga tränings och tävlingslokaler gjorde att det blev svårare att bedriva bordtennis i Tobo och i slutet av 70 talet upphörde sektionens verksamhet.

Lite om friidrott

Redan under föreningens första verksamhetsår kom friidrotten att väcka stort intresse, trots avsaknaden av lämpliga banor. Terränglöpningen blev populär under den starka idrottskämpen Axel "Gubben" Lennquists ledning. 1921 då föreningen omstartade, iordningställde man vid fotbollsplanen anordningar för längdhopp, höjdhopp, stavhopp, kula, diskus och spjut medan löpgrenarna utkämpades på landsväg. Förhållandena var primitiva, omklädningsrum saknades och duschen ersattes av ett dopp i den närlägnade Toboån. Denna idrottsplats var i bruk fram till 1943

Tävlingar anordnades och man kan i gamla resultatlistor se namn från Gefle IF, Gävle Sport, IFK Uppsala, IK Sirius, Strömsbergs IF, Tierps IF, Söderfors m.fl. Föreningen utkämpade många klubbmatcher, ibland framgångsrika, mot grannföreningarna. Friidrottssektionens verksamhet upphörde omkring 1945.

Gymnasterna

Med en försiktig början 1934 kom gymnastiken in i Tobo IF:s verksamhet. En trupp nybörjargymnaster kom igång under Helge Eriksson/Elmersjös ledning. Redan 1936 kunde en liten trupp avlägga truppmärket i brons. Denna gymnastiktrupp bestod av Helge Eriksson/Elmersjö, Eric Ericsson, Evald Eriksson/Elmersjö, Lennart Eriksson, Birger Jansson/Hasselgren, David Olsson, Einar Olsson, Elis Olsson, Rune Pettersson och Sigvard Sandberg. Samtliga dessa fullföljde i 9 år och erövrade därmed truppmärket i guld. Under åren ökade antalet deltagare till ett 20-tal. Truppgymnastikuppvisningar förekom under denna tid på flera orter i Uppland, bl.a Uppsala och Enköping.

Gymnastikövningarna hölls i Tobo Skola, och redskap erhöles från Svenska Gymnastikförbundet. Damerna kom 1940 igång med en trupp som blev mycket uppskattad vid flera uppvisningar i

Uppland. Huvudsaklig ledare var Birgit Åhker med Mary Pettersson som medhjälpare. De flesta deltagarna erövrade gymnastikmärket i alla valörer. Aktiviteten varade till omkring 1949, men gymnastiken kom åter i slutet på 70 talet, då som barngympa. Gymnastiken är i dagsläget den enda verksamhet som bedrivs.

Cyklisterna

År 1928 upptog Tobo IF grenen "Cykel" på programmet. Anledningen till det nyväckta intresset var att en del Tobopojkar under sin rekryttjänstgöring vid I 8 i Uppsala cyklade de dryga 5 milen från Uppsala på lediga lördagar och söndagar. Stortävlingarna i cykelstaden Uppsala sporrade också och inspirerade till småtävlingar på hemmaplan. Det första framträdandet för Tobo IF:s cyklister var en märkestävling i Dalboda över 50 km, sträckan Dalboda-Tierps kyrka och åter. Där ställde åkarna Evald Eriksson/Elmersjö, Helge Karlberg och Ejnar Olsson upp, på vanliga cyklar med stänkskärmarna borttagna. Tiden för bronsmärket var 1 timme och 45 min. Evald var den ende av de tre som klarade den tiden, då han klockades för 1 timme 43 min och 50 sekunder. Bättre tävlingscyklar kom senare får man förmoda, ty den cirka 15 man starka cykeltruppen tävlade flitigt i de olika tävlingar som anordnades i Uppland. Klassen de tävlade i var en nybörjarklass, klassen under B-klassen. Cykelsporten inom föreningen bedrevs fram till 1947.

Gångsport

På initiativ av Gösta Fredriksson ägnade sig några av Tobo IF:s medlemmar åt gångsporten med början 1934. Tillsammans med Gösta Fredriksson gjorde Axel Smedberg, Bror Jansson m.fl.många goda tävlingar på den uppländska landsbygden. Under krigsåren på 1940-talet anordnades den landsomfattande riksmarschen med cirka 100 deltagare. Gångsporten inom Tobo IF insomnade efter 1945, sedan de ivrigaste utövarna flyttat från orten. Sporten har dock på senare år haft en viss anknytning till Tobo, då Svenska Gångförbundets ordförande under senare år, Bertil Sjöberg, är född och uppvuxen i Tobo och ofta vistas i sin fritidsbostad där. Sjöberg var på det framgångsrika 40-talet sekreterare i huvudstyrelsen i Tobo IF.

Bandy och Ishockey

1943 började Tobo IF spela bandy och det första året spelades 8 vänskapsmatcher mot bl.a. Örbyhus, Skärplinge och Tierp. Året efter deltog föreningen för första gången i seriespel. En omgång hann spelas innan isen försvann. Något mera bandyspel inom föreningen blev det inte, utan vi kan hoppa ända fram till 1954, då bandy- och ishockeysektionen bildades och ishockey kom på programmet. Till följande vinter hade en sarg spikats ihop och ett pumphus byggts vid den gamla idrottsplatsen och verksamheten kom så igång med en korpsserie. Till vintern därpå (1957) fanns ett A-lag och ett pojklag klart för seriespel. A-laget spelade i div 4 Norra och med 7 ihopskrapade poäng nåddes en blygsam placering. Pojklaget belade 4:e plats i sin serie. 1960 var en mörkt år i Tobo-hockeyns historia, brist på spelare, ishockeyplanen i dåligt skick och inget delagande i seriespel. Man trodde då allmänt att ishockeyn var slut i Tobo. Men si, det var helt fel. 1961 vann A-laget sin serie i hård kamp med Slada. Även ett pojklag deltog i seriespel men den serien kunde inte slutföras då isen törde bort.

1962 byggdes en ny ishockeyrink nära Tobo skola till en kostnad av 14 000:- plus massor av frivilliga arbetstimmar. 1964 började isträningen redan den 21 oktober sedan föreningen tilldelats 15 timmar på Studenternas konstfrusna bana i Uppsala. Till säsongen 1965 försvann nästan ett helt lag från föreningen. Nedläggningen av Tobo Bruk hade inletts och många arbetstillfällen försvann. A-laget bestod nu mest av juniorspelare och framgångarna uteblev. Följande år hade Tobo IF inget lag i seriespel.

Vi får hoppa fram ända till 80- och 90-talen då Tobo IF sporadiskt hade lag med i lägsta serien. Hemmabana var då Vegahallen i Tierp. Men isbanan i Tobo spolas varje år upp genom Tobo IF:s försorg och 2000-talets ishockeyspelare lär sig där de första skären i skridskoåkningens svåra konst. Än finns hopp om framtida hockeybravader.

När man talar om ishockeyn inom Tobo IF måste ett ledarnamn framhållas. Under hela eran stod Karl-Olof (Kollo) Eriksson i spelarbåset och ledde laget. Även Sune Spännare jobbade hårt för ishockeyn denna tid. Men också många andra offrade nattssömn för att spola banan och hålla den i bästa skick, ett arbete som ibland kunde vara förgäves då ett plötsligt töväder kunde spoliera många timmars arbete.

Skogsluffarna

Ytterliggare en idrottsgren har förekommit, om än blygsamt, på Tobo IF:s program. Det gäller orientering under en period från 1943 till 1960. Det gällde då mest klubb tävlingar i egen regi. Drivande kraft liksom i många andra grenar var Helge Elmersjö. 1960 övertogs Tobo IF:s roll för ortens orienterare av OK Borgen.

Ledarprofiler

Som framgår av denna återblick på Tobo IF:s verksamhet imponeras man av den bredd i verksamheten som förekommit. Detta har varit möjligt tack vare många eldsjälar med brett idrottsintresse. Starka namn förekommer inom olika epoker. Föreningen har genom åren letts av 25 ordförande - från J.V. Jansson som var den förste till Annika Samuelsson som är den senaste. Axel Karlsson var ordförande 1921-1923 och 1930-1933 samt dessemellan verksam på andra styrelseposter. Han lade grunden till den starka skidverksamhet som föreningen bedrev under en lång följd av år. Han efterträddes som ordförande 1934 av Evald Elmersjö. Vad Evald betytt för Tobo Idrottsförening kan ej nog framhållas. Sedan han lämnat det egentliga styrelsearbetet år 1947, kom han att verka som rådgivare i många år åt generationer av styrelser. Många kvistiga styrelsebeslut har bordlagts med motiveringen att först fråga Evald om råd. Han var även verksam i Nordupplandsalliansen och Upplands Skidförbund. Till Tobo IF:s 70-årsjubileum sammanställde han en förnämlig historik, som är källmaterialet till denna artikel.

Carl-Olof Eriksson, ordförande i 6 år 1955-1960, lade ner mycket arbete för ishockeyn och fotbollen. Han ledde ishockeylaget från starten 1954 fram till 1965. Man får heller inte glömma Evalds bror Helge, ett allroundfenomen som var en bärande kraft i många olika idrottsgrenar, både som ledare och aktiv. Helge var framgångsrik i fotboll, skidor, löpning, gymnastik och orientering. Han var även den som först införde bordtennisen i Tobo. I sammanhanget kan nämnas att han avslutade sin långa idrottsmannabana med skytte och även där nådde toppklass.

Men många andra, anonyma krafter har genom åren ideellt jobbat inom huvudstyrelse och sektionsstyrelser, många har nämnts i grenhistoriken, många flera namn kan nämnas, men detta skulle ta för stort utrymme i anspråk. Att ha Tobo Bruks skidfabrik på orten betydde också en del, speciellt för skidsporten.

De senaste tjugo åren.

Sedan specialklubbarna OK Borgen och Tobo/Örbyhus FF övertagit fotbollen, skidsporten och orienteringen trodde väl de flesta att Tobo IF skulle insomna. Så blev ingalunda fallet, utan verksamhet som ishockey har bedrivits några säsonger och barngymnastiken har funnits med i bilden hela tiden. Dessutom arrangerar föreningen midsommarfirandet i Tobo, nog så viktigt inte minst av sociala skäl, där dagens innevånare i Tobo och Tobo-bor i förskingringen träffas och ventilerar gamla minnen. Som tidigare nämnts förvaltas isbanan av föreningen. Tobo IF lever vidare mot 100-årsjubileet.

Föreningen blev vid årsmötet 1966 unik, så tillvida att styrelsen kom att bestå av enbart tjejer. Ordförande är Annika Samuelsson och övriga i styrelsen är Britt-Marie Lindgren, Maria Hillbom, Birgit Lindström, Katrin Jansson och Astrid Haage. Jubiléet kommer att firas i augusti med bl.a. en jubileumsutställning.

Birger Pettersson

Källa: Tobo IF:s jubileumskrift 1907-1977.

Uppsala i centrum för internationell orientering 1961-75

Uppländska idrottsutövare har gjort sig gällande internationellt bl.a. i bandy, brottning, cykel, friidrott, fäktning, gymnastik, motorsport, orientering, simning och skridsko.

Bland uppländska ledare som verkat internationellt märks Sixtus Jansson, Inga Löwdin och Pelle Öhman (skidor), Hilding Kjellman (bandy och friidrott) samt Gunnar Torstensson och Bertil Åström (akademisk idrott).

Min egen erfarenhet av utländska idrottsförbindelser gäller orientering, där jag fungerade som ordförande i Nordisk Orienterings Råd (NORD) i några omgångar från 1947 till 1960 och därefter som president i Internationella Orienteringsförbundet (IOF) 1961-75. Såväl nordiskt som internationellt samarbetade jag med Inga Löwdin som var en ovärderlig generalsekreterare.

NORD var ett samordningsorgan främst för att placera in landskamper och NM på ett lämpligt sätt i förhållande till annan tävlingsverksamhet och att fördela de nordiska tävlingarna på ett rättvist sätt mellan länderna. Administrationen var minimal.

För IOF behövdes ett grundligare engagement. Då Svenska Orienteringsförbundet (SOF) i begynnelsen ställde upp med president och generalsekreterare var avsikten att de praktiska kanslibestyren skulle skötas av SOF:s kansli men det visade sig inte fungera så bra. Lösningen blev att Inga ordnade kansli hemma i sin bostad och skötte det mesta på egen hand.

Redan från grundandet 1961 lämnades beredningen av vissa specialfrågor till särskilda kommissioner (kommittéer) för stadgar, tävlingsregler, kartor m.m. Särskilt viktigt var det att från början få enhetliga tävlingsregler och kartnormer. Det gick någorlunda smärtfritt att utarbeta tävlings- och mästerskapsregler med de nordiska reglerna som utgångsmaterial. Värre var det med kartnormerna som jag yrkesmässigt var särskilt intresserad av. Min utgångspunkt var att den som tävlar i orientering internationellt om möjligt "ska känna sig hemma när han är borta". Olika terräng, klimat, språk och föda är inte så mycket att göra åt. Däremot borde det gå att uppnå enighet om en gemensam karttyp. Redan på kongressen 1965 i Bulgarien kunde vår kartkommission lägga fram riktlinjer för hur en enhetlig tävlingskarta kunde utformas och några år senare kunde IOF anta gemensamma normer för karttecken, färger och skalor. Framgången var oväntad, eftersom civila och militära kartmyndigheter i alla våra medlemsländer några år tidigare visat sig ogärna gå med på anpassning av den officiella kartframställningen till orienteringens behov. Detta gällde även för Sverige.

I öststaterna var kartanvändningen dessutom belagd med sekretessregler, vilket medförde att man måste lämna ifrån sig tävlingskartan vid målgången. Detta inskränkte bl.a. möjligheten att få nytta av det värdefulla "eftersnacket" om vägval och upplevelser.

För kartmyndigheterna blev det en "omvändelse under galgen" eftersom klubbar och förbund hade dragit igång med egenframställning av orienteringskartor som begärligt användes även av kommuner för skolundervisning m.m. Utvecklingen gick inte att hejda.

Då IOF grundades i Köpenhamn 1961 var 10 länder representerade, men antalet medlemsländer hade småningom ökat till 23, innan Inga och jag lämnade våra poster vid IOF-kongressen 1975 på Bosön.

Förbundet byggdes upp kring erfarenheter från det nordiska samarbetet. De första IOF-mästerskapen, som 1962-64 benämndes EM men från 1966 i Finland VM, dominerades av de nordiska deltagarna, vilket gjorde det lättare för oss att få gehör för våra ideer om regler och normer.

IOF:s första styrelse.

Stående fr. v. Olaf Andersen Dk, Edelfrid Buggel, DDR, Erkki Sorakuru Fin, Ludwig Steff-Pedersen Nor, Miroslav Hlavaček CSR. Sittande fr. v. Rolf Nüscheler CH samt ordföranden Erik Tobé och generalsekreteraren Inga Löwdin.

Av de sju i styrelsen var under de första åren fyra från de nordiska länderna. Vi var inte så många som agerade vid styrelsesammanträden och kongresser, så vi kom att känna varandra väl. En del av de vänskapsband som då knöts över gränserna håller ännu. Vi beskrev oss som den internationella orienterarfamiljen. Förhållandet gjorde det tacksamt att verka och påtagligt lättare att lösa de konflikter och missförstånd som kunde uppstå även i denna krets av vänner.

Idyllen gick naturligtvis inte att uppehålla när medlemsländernas antal närmade sig 50. Men det känns skönt att vi klarade av uppbyggnaden medan problemen hade rimliga dimensioner. I dessa 14 år låg Uppsala i centrum av orienterarnas världskarta och vi hoppas att detta gav hemstaden någon liten PR.

Kanske jag kommer igen en annan gång med en del oroande och ibland roande episoder från IOF-verksamheten.

Erik Tobé

Undrar Du vem som gör de skojiga originalteckningarna; vinjetter, illustrationer m.m. i våra medlemsblad? Jo, det är Birger Persson/Bille Bild, medlem i redaktionsgruppen. Han har också gjort förlagan till UIHF-emblemet som finns dels i "original" på framsidan av jubileumsnumret, dels bearbetad (med text) på fram- och baksidorna av de senaste två numren.

Från läktarplats...

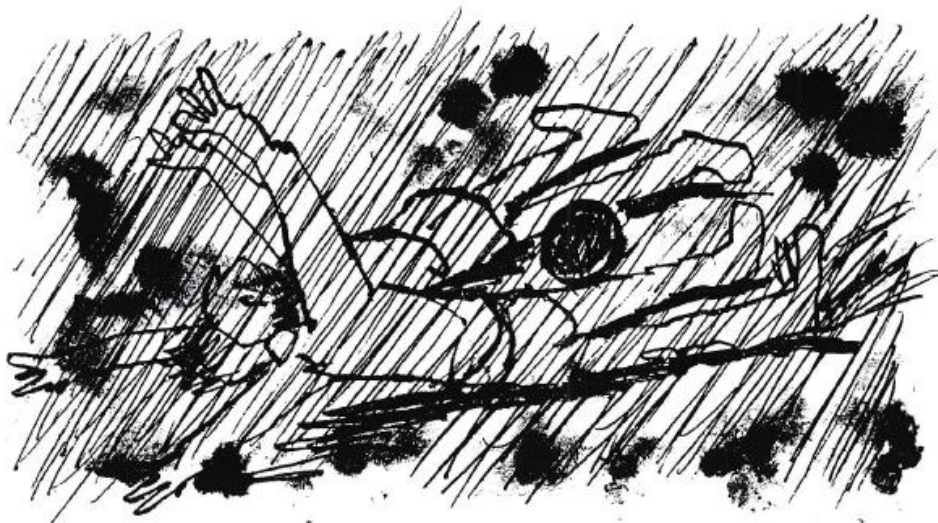

Året var 1943, och den sista spelomgången i division III Norra Centralserien skulle genomföras. Uppsalas dåvarande "fotbollsstolthet", IF Vesta, skulle ta sig an ett av lagen från Stockholms förorter, kan ha varit Jakobsberg - härvidlag sviker mig minnet.

Över Studenternas IP hopade sig tunga grå moln, man anade att ett annalkande regn skulle kunna ställa till ett elände för de agerande.

Matchen hade inte mer än börjat, förrän regnet strilade ner nog så tätt, och planen blev mer och mer svårspelad. Emellertid lyckades bortalaget ta sig igenom det som mest av allt började likna en arkipelag i miniatyr, och efter ett snubblande och ett hel- och halvmissande från båda lagen låg bollen i Vestamålet. Snöpligt, och inte alls rättvisande, naturligtvis!

En bit in på andra halvlek kom ett kraftigt skyfall. Faktiskt tedde sig planen mer lämpad för gyttejbrottning än för fotboll. Frågan var väl om inte publiken ett par gånger till och med "undfågnades" med denna orginella sport.

Fortsättningen av matchen utspelades helt framför bortalagets mål. Vesta pressade på hela tiden, försökte och försökte, men allt var som förgjort. Stundtals gjorde bollen oberäkneliga glidflykter, andra gånger rullade den bara någon meter trots ordentliga satsningar på rejäla skott. Offsidelägen uppstod när bollen behagade stanna i någon vattenpöl och en anfallare samtidigt var för snabb i sin löpning.

Så helt plötsligt... Vestabacken Assar Jansson fick en luftboll bakifrån mot den enda av planens fläckar som var spelbar. I löpsteget, så där ett 30 tal meter från målet, klippte han till på halvvolley, fick till en klockren kanonträff, och si, bollen smet in i borte krysset. Normalt skulle nog målvakten ha tagit bollen, men dels var han väl inte beredd på skott i det läget, dels var fotfästet inte det bästa i lervällingen, får man förmoda.

Nu blåste domaren av spelet, matchen skulle spelas om, det var ett bra beslut och det enda riktiga. Assar Jansson lär helt skämtsamt efteråt ha yttrat att "det här var ett av mina enklare mål".

Arne P.

Behöver vi ett idrottshistoriskt förbund?

UIHF är ansluten till Svenska Idrottshistoriska Föreningen (SVIF), som bl.a. fungerar som huvudman för samarbetet mellan de lokala och regionala idrottshistoriska föreningarna och idrottsmuseerna. För detta ändamål har man en samarbetskommitté som har till uppgift att sammanföra dessa i en konferens vartannat år för diskussioner om gemensamma intressen och för att ge inspiration i arbetet. Ordförande i kommittén är Riksidrottsmuseets chef Karl Örsan. Konferenserna har ägt rum i Göteborg, Norrköping, Malmö, Umeå, Örebro, Falun och i november 1996 i Jönköping i samband med idrottsmässan där.

15 idrottshistoriska föreningar, 5 museer, 4 arkiv samt representanter för Riksidrottsstyrelsen, Centralföreningen, Sportjournalisternas klubb, Olympiahistorikerna, SVIF och Svenska Fotbollförbundet var närvarande. Undertecknad, ordförande i UIHF, representerade Uppland. Konferensen inleddes med en panel bestående av representanter för bl.a. ovan nämnda organisationer, som redogjorde för sin syn på konferensens tema "Vad vill dagens idrottsverige med sin historia och hur skall vi bevara den?"

Sven Plex Petersson ledde sedan debatten.

Några av representanterna hade i förväg pratat ihop sig och kom med ett skriftligt förslag om att bilda ett fristående riksförbund för idrottshistoria. Förslaget kom helt överraskande för de flesta närvarande. Många (bl.a. jag själv) opponerade sig och menade att frågan är för tidigt väckt, underlaget för svagt, byråkratisering obefogad, alltför stora kostnader. Dessutom ansåg de flesta att den nuvarande organisationen fungerar tillfredställande. Frågan bordlades till konferensens avslutningspass dag två och gav den sittande samarbetskommittén i uppdrag att komma med ett nytt förslag som beaktade framförda synpunkter.

Andra dagen användes till intressanta grupparbeten om bl.a. arbetsformer inom föreningarna, samarbete med andra organisationer, arkiv och museer, hembygd-föreningar; om marknadsföring, medlemsvård, medlemspublikationer och utställningar. Så kunde man få lära sig använda dagens datateknik i arbetet och hade chansen att som avslutning få surfa på Internet. En grupp fick lära sig att göra en film och hur man från film gör videokassett och tillsätter ljud och text.

Så kom den spännande avslutningen med presentation av det nya förslaget till skrivelse, som avsågs vara en motion till Riksidrottsmötet. Man "konstaterade att vår svenska idrotts-historia saknar en enhetlig struktur som kan tillvarata och dokumentera i vid mening vårt lands största folkrörelses historia." Man vill "att Riksidrottsmötet uppdrar åt RF att under den kommande tvåårsperioden verka för att idrottsrörelsen på alla nivåer i sina verksamhetsplaner understryker organisationernas arkiv- och dokumentationsansvar och därvid beaktar den resurs som SISU, folkrörelsearkiv m. fl. utgör."

Man "finner det angeläget att all den breda kunskap som dagens idrotthistoriska krafter besitter tillvaratas och struktureras inom ramen för riksidrottens verksamhet". Man önskade positiva uttalanden från RF och påtryckningar på ointresserade special- och distriktsförbund.

Diskussionen blev åter livlig, men något beslut om en motion fattades inte från konferensens sida. Man var dock ense om att söka förmå RF att visa större intresse för idrottens historia, vilket bäst kunde ske genom påtryckningar t. ex. från sådana idrottsdistrikt som redan visar intresse för idrottshistorien. Dessa har ju möjlighet att lämna motioner till Riksidrottsmötet. Personligen tycker jag att det vore enklare om de styrelseledamöter i RF som deltog i konferensen tog upp saken direkt i RF:s styrelse.

Status quo bibehålls och SVIF:s styrelse har nu tillsatt en samarbetskommitté inför nästa konferens som blir i Västergötland 1998. Som ordförande fungerar fortfarande Karl Örsan, övriga är en representant för årets arrangör, Smålands Idrottshistoriska Sällskap, och en från Westgöta Idrottshistoriska Sällskap.

Vad beträffar vår uppländska förenings samarbete med Upplands Idrottsförbund kan vi inte klaga. Vi har från starten 1986 subventionerats på olika sätt med hjälp med trycksaker, porton för olika utskick och lokaler vid behov. Från och med i år har en summa tagits upp för föreningen i förbundets budget, som det gäller att hushålla med.

På frågan om vi nu behöver ett idrottshistoriskt riksförbund är mitt personliga svar obetingat NEJ!

Inga Löwdin

Köp-, sälj- och bytesmarknad

Om Du söker eller vill sälja eller byta böcker, vykort, frimärken eller andra föremål med idrottsanknytning, kan Du kostnadsfritt annonsera om detta i medlemsbladet. Meddela redaktionskommittén så gör vi en liten "Marknadsspalt".

UPPLANDS IDROTTHISTORISKA FÖRENING, NUVARANDE STYRELSE

Ordförande:	Inga Löwdin 018-537874	Tegnérsgatan 36 C	752 27 Uppsala
Vice ordförande:	Rune Jansson 018-500228 0292-31087	Slottet, ingång C 010-2077423	752 37 Uppsala
Sekreterare:	Per Jancke 018-144213	Hjalmar Brantingsgatan 27	753 27 Uppsala
Skattmästare: (adjungerad)	Hilding Gullström 018-255104	Johannesbäcksgatan 36 A	754 33 Uppsala
Klubbmästare:	Sigvard Sandberg 018-121672	Storgatan 18 B	753 31 Uppsala
Arkivarie:	Hans-Magnus Gauffin 018-543662	Tiundagatan 53	752 31 Uppsala
Övriga ledamöter:	Elsie Ekedahl 08-59250583	Gärdesgatan 2	193 32 Sigtuna
	Rolf Pålbrant 018-302573	Hösträngsvägen 13	756 47 Uppsala
Adjungerad:	Birger Lindell 0293-50038	Yvre, Pl 9087	815 00 Tierp
Revisor:	Lars-Erik Larsson 0174-26038	Ulvåsa	740 10 Almunge
Revisorssuppleant:	Sune Johansson 018-301337	Malma Ringväg 9	756 45 Uppsala

VALBEREDNINGEN INFORMERAR

Vid årsmötet den 19 mars 1997 skall i tur och ordning väljas:

Årsmötesfunktionärer d.v.s. årsmötesordförande, -sekreterare och justerare

Föreningsfunktionärer:

Ordförande för ett år (nuvarande Inga Löwdin)

Tre ordinarie ledamöter för 2 år (nuvarande H.-M. Gauffin, Rolf Pålbrant och Sigvard Sandberg)

Revisor för ett år (nuvarande Lars-Erik Larsson)

Revisorssuppleant för ett år (nuvarande Sune Johansson)

Endast Sigvard Sandberg har avsagt sig eventuellt omval; övriga står till förfogande.

Valberedningen, Ragnar Andersson, Kerstin Nygren och undertecknad, uppmanar UIHF:s medlemmar att senast den 1 mars föreslå dels årsmötesfunktionärer, dels kandidater till de nämnda styrelse- och revisorsuppdragen.

Skicka förslag eller ring!

Jan Andersson (sammankallande)
Wallhof
740 22 BÄLINGE
018-358167

UPPLANDS IDROTTHISTORISKA FÖRENING

ÅRSMÖTE I FYRISHOF 1997-03-19 kl.18.00

DAGORDNING

1. Välkomsthälsning
2. Årsmötesförhandlingar
 - A. Val av ordförande och sekreterare för mötet
 - B. Val av justerare att jämte ordföranden justera protokollet
 - C. Fråga om stadgeenlig kallelse
 - D. Styrelsens verksamhetsberättelse
 - E. Revisionsberättelsen
 - F. Fråga om ansvarsfrihet
 - G. Motioner (Skall vara ordf. tillhanda senast den 1 mars)
 - H. Förslag från styrelsen:
 - a. Fastställande av årsavgift för 1998:
(100 kr för enskild medlem, 150 för juridisk person)
 - b. Införande av en familjemedlemsavgift
 - c. Budget för 1997
 - d. Preliminär arbetsplan för 1997
 - I. Val av ordförande för ett år
Nuvarande: Inga Löwdin
 - J. Val av tre styrelseledamöter för två år
Nuvarande: Hans Magnus Gauffin, Rolf Pålbrant och Sigvard Sandberg
 - K. Val av en revisor och en revisorssuppleant:
Nuvarande: Lars-Erik Larsson (revisor)
Sune Johansson (suppleant)
 - L. Val av valberedning: en sammankallande och två övriga
 - M. Övriga frågor
 - N. Förhandlingarna avslutas
3. Samkväm i caféform i bowlinglokalerna med program om bowlingsporten i Uppland.
(Se "Lite av varje från styrelsen" på sidan 2 och annons på sista sidan).

UIHF:s årsmöte med idrottscafé

**Medlemmarna i UIHF kallas till föreningens 11:e årsmöte
i Fyrishov, Uppsala, onsdagen den 19 mars kl. 18.00.**

Motioner skall vara ordföranden tillhanda senast den 1 mars.

**Efter årsmötet arrangerar föreningen i samarbete med SISU ett
Caféprogram**

**i Bowlingklubbens lokaler där en panel behandlar bowlingens
historia och utbredning i Uppland.**

Medverkande i panelen är Hans Strandberg, Lennart Lahti, Sigvard Sandberg och Knut Wikström.

**Kvällen avslutas med bowlingdemonstration
och Du får också möjlighet att själv pröva på.**

Välkommen!

Ta gärna med Dina vänner.

Ingen föranmälan.

UIHF:s styrelse

Innehåll i detta medlemsblad

1. Hänt sen sist
2. Lite av varje från styrelsen
3. Bilder från UIHF:s novembermöten
4. Skiduppland - 40 år ungt (Kent Carlén)
6. Idrottshistoria vid universitetet
7. Tobo IF 90 år (Birger Pettersson)
13. Uppsala i centrum för internationell orientering 1961-75 (Erik Tobé)
15. Från läktarplats (Arne Pettersson)
16. Behöver vi ett idrottshistoriskt förbund? (Inga Löwdin)
18. Föreningens styrelse; Valberedningen informerar
19. Årsmötesdagordning
20. Årsmötesinbjudan Innehållsförteckning